31/01/2021

Ι.Ν. Εισοδίων Αιγίου: Αποτύπωση του τέμπλου του ναού του Τσίλερ

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Ένα άρθρο για το μαρμάρινο τέμπλο του ναού, που έφτιαξε ο Ερνέστος Τσίλερ, από τον δημιουργό του, γλύπτη, Δημήτριο Περάκη.

Πρόκειται για ένα σπάνιο Κειμήλιο που επανήλθε στο φως είκοσι πέντε χρόνια μετά το Σεισμό της 15ης Ιουνίου 1995

- Σπυρίδωνος Κρητικού, Ζωγράφου

Οδεύουμε ήδη την πέμπτη χρονιά στην οποία, με τις Ευλογίες του Αιδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρεσβυτέρου Πατρός Χρήστου Δημήτρουλα και την ανύστακτο μέριμνα του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του Ιερού Ενοριακού Ναού των Εισοδίων Αιγίου ολοκληρώνουμε τη συντήρηση, την αναστήλωση και την οριστική αποκατάσταση του συνόλου των ιερών και σεβασμίων εικόνων, που άλλες εξ αυτών ανήκαν στον προϋπάρξαντα ναό που είχε ανεγερθεί μετά το σεισμό της 23ης Αυγούστου 1817 και καταστράφηκε από τον σεισμό της 26ης Δεκεμβρίου 1861 και που άλλες ανήκαν στον τωρινό ναό.

Μετά την ανέγερση περί το 1894 του σύγχρονου πετροκεράμινου ναού με αρχιτέκτονα τον Βαυαρό Ερνέστο Τσίλερ (1837-1923) και έως την ημέρα της μερικής καταστροφής του από το σεισμό της 15ης Ιουνίου 1995 και της εκκενώσεώς του που ακολούθησε, μέρος των εικόνων του προηγούμενου ναού χρησιμοποιήθηκαν στη Θεία Λατρεία αφού ενσωματώθηκαν στο μαρμαρόγλυπτο

τέμπλο και στα γύρωθεν ξυλόγλυπτα εβένινα προσκυνητάρια ενώ οι υπόλοιπες εικόνες αποθηκεύτηκαν με σεβασμό και φυλάχτηκαν στο γυναικωνίτη.

Μετά την απομάκρυνση από την ημικατεστραμμένη εκκλησία του Τσίλερ και την εγκατάσταση της Ενορίας στην οδό Πολυχρονιάδου, όλες οι εικόνες (τόσο του προηγούμενου όσο και του σύγχρονου ναού) μεταφέρθηκαν στο νέο υπόγειο χώρο και αφού τοποθετήθηκαν στο προσωρινό τέμπλο και στους τοίχους τριγύρω, εξακολουθούν να προσκυνούνται με σεβασμό και συγκίνηση.

Όταν στην αρχή του παρόντος κειμένου αναφερθήκαμε στην αναστήλωση του συνόλου των ιερών εικόνων τόσο του παλαιού όσο και του σύγχρονου ναού των Εισοδίων, κυριολεκτήσαμε. Κατά τη διαδικασία της συντηρήσεώς τους δεν μας κατηύθυνε ουδεμία διάκριση που τυχόν υπαγορεύτηκε από το μέγεθος, την παλαιότητα, το υλικό κατασκευής, την τεχνοτροπία, την καλλιτεχνική αξία ή τη θέση που καταλαμβάνει κάθε εικόνα εντός του ναού. Όλες οι εικόνες στο σύνολό τους αλλά και κάθε μια ξεχωριστά έχουν – λιγότερο ή περισσότερο – την ιδιαίτερη αξία τους. Σήμερα, παρ’ όλη τη δυσχέρεια των καιρών, βρισκόμαστε στον επίλογο της πορείας των εργασιών αποκαθιστώντας εικοσιοκτώ χειροποίητες χάρτινες εικόνες που επιλέξαμε ανάμεσα από σύγχρονες άλλες που αποθησαυρίζονται στα Εισόδια, όμως δεν παρουσιάζουν κειμηλιακή αξία επειδή αποτελούν φωτογραφική ή ψηφιακή αναπαραγωγή. Οι είκοσι οκτώ εικόνες που επιλέξαμε έχουν εκτυπωθεί σε λεπτό χαρτί σύμφωνα με την τεχνική της χαρακτικής τέχνης, με τη μέθοδο της τετραχρωμίας. Οι παλαιότερες χρονολογούνται στα 1880 και εκτυπώθηκαν στη Γερμανία και στην Γαλλία ενώ οι νεότερες στα 1965, εκτυπωμένες στην Ελλάδα από τον Οίκο Εκκλησιαστικών Ειδών Απέργη. Όλες οι εικόνες παρέμεναν πλαισιωμένες κάτω από τζάμι σε κορνίζες εποχής. (Όσοι φιλότεχνοι αναγνώστες τους οποίους ενδιαφέρει η Θρησκευτική Τέχνη επιθυμούν να λάβουν περισσότερες πληροφορίες για τις χαρτώες έντυπες εικόνες και για την καλλιτεχνική και την κειμηλιακή αξία τους, ας ανατρέξουν στο άρθρο μας με τίτλο: «Λιθόγραφες χαρτώες Εικόνες. Ένας επιπλέον εικονογραφικός πλούτος που στολίζει τους Ιερούς μας Ναούς», με ανάρτηση στο παρόν ιστολόγιο 17ης Ιουνίου 2017. Συγκαταλέγεται στο φάκελο με τίτλο: Θέματα Εκκλησιαστικής Τέχνης).

Όταν θα ολοκληρωθούν οι εργασίες αποκαταστάσεως του ναού του Τσίλερ και η ενορία επανέλθει και πάλι στην κοιτίδα της, κάποιες από τις είκοσι οκτώ αυτές εικόνες με την ανανεωμένη όψη που πλέον αποκτούν μαζί με κάποιες άλλες φορητές που έχουμε ήδη συντηρήσει, ίσως παραμείνουν στο χώρο της οδού Πολυχρονιάδου για να θυμίζουν την ιερότητα και την ετερότητα του υπόγειου ταπεινού αυτού χώρου, καθώς και το γεγονός ότι ο Κύριος δοξολογήθηκε και λατρεύτηκε εκεί.

Η έλλειψη καλλιέργειας, οι αβλεψίες, οι σκοπιμότητες, η κερδοσκοπία, η ανθρώπινη αδιαφορία, η αμέλεια αλλά και τα φυσικά καταστροφικά φαινόμενα αφήρεσαν από την πόλη μας το νεοκλασικό της ορίζοντα εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις, εξαφανίζοντας όλα σχεδόν τα καλαίσθητα αρχοντικά της. Οι παλιές μας εκκλησίες ωστόσο (η Φανερωμένη, οι Ταξιάρχες, ο Άγιος Αθανάσιος στον περίβολο του Ασύλου, ο Άγιος Ανδρέας, η Τρυπητή κ ά) αναστηλωμένες η μία μετά την άλλη, φροντισμένες όλες, προσεγμένες και περιποιημένες, παραμένουν μοναδικά αρχιτεκτονικά διαμάντια που μας θυμίζουν την ομορφιά του παλιού Αιγίου. Η θέασή τους και μόνο, προξενεί συναισθήματα ανατάσεως και δέους αναμεμειγμένα με συναισθήματα περίσκεψης και θλίψης, γιατί εγείρουν προ οφθαλμών τη ζηλευτή όψη που θα εξακολουθούσε να διατηρεί το Αίγιο εάν δεν το είχαν πλήξει τόσες ανοίκειες καταστροφές.

Παρόλη τη διάσωση των παλαιών εκκλησιών, ελάχιστα είναι τα τεκμήρια και οι μαρτυρίες που εξακολουθούν να διατηρούνται και να φυλάσσονται, χάρη στα

οποία θα μπορούσαμε να ιχνηλατήσουμε το χρονικό της ανεγέρσεώς τους (αρχιτεκτονικά σχέδια και υδατογραφίες προσόψεων, κατόψεων και πλαγίων όψεων, συμβόλαια και συμφωνίες, καθώς και οι κώδικες κάθε ναού που χρονολογούνται από την εποχή της διαδικασίας της οικοδομήσεώς τους).

Στα σπάνια εναπομείναντα τεκμήρια που συμβάλλουν στην καλύτερη γνωριμία μας με τη δημιουργία των παλαιών εκκλησιών του τόπου μας, έρχεται να προστεθεί το πολύτιμο σχέδιο του μαρμάρινου τέμπλου του σύγχρονου ναού των Εισοδίων, το οποίο θα παρουσιάσουμε στις επόμενες αναρτήσεις μας.

Αίγιον, Ιανουάριος 2021